

Dirección Xeral de Educación, Formación Profesional e Innovación Educativa
Escolas de Arte e Superiores de Deseño de Galicia

Programación da disciplina

Nome do centro: EASD Mestre Mateo

Titulación: EE.AA.SS. Deseño de Produto.

Materia: Historia das Artes e do Deseño.

Disciplina: Historia das Artes e do Deseño.

Curso: 1º

Carácter: Formación Básica

Tipo: Teórica

Docente: María Pose Méndez

Ano académico: 2021-22

Índice

1	Identificación e contextualización.....	3
2	Organización dos contidos.....	4
2.1	Organización xeral.....	4
2.2	Adaptación á actual situación sanitaria por mor da COVID-19.....	5
2.3	Adaptación a un posible escenario lectivo semipresencial.....	5
2.4	Adaptación a un posible escenario lectivo non presencial.....	5
3	Avaliación.....	7
3.1	Criterios de avaliación.....	7
3.2	Procedemento.....	10
3.2.1	Convocatoria ordinaria.....	10
3.2.2	Convocatoria extraordinaria.....	12
3.2.3	Anulación da convocatoria.....	12
3.3	Instrumentos de avaliación e criterios de cualificación.....	13
3.3.1	Probas teóricas e prácticas.....	14
3.3.2	Traballo e seguimento diario e actitude e participación.....	17
3.4	Sistemas extraordinarios de avaliación e cualificación.....	18
3.5	Criterios e pautas para o alumnado con necesidades educativas especiais.....	18
3.5.1	Procedemento para a realización da avaliación inicial.....	18
3.5.2	Medidas de reforzo educativo para o alumnado que non responda globalmente aos obxectivos programados	19
4	Metodoloxía, recursos e actividades complementarias.....	20
4.1	Metodoloxía.....	20
4.1.1	Modalidade presencial.....	20
4.1.2	Modalidade semipresencial.....	20
4.1.3	Modalidade non presencial.....	20
4.1.4	Metodoloxía xeral.....	21
4.1.4.1	Actividades introdutorias.....	21
4.1.4.2	Exposición maxistral.....	21
4.1.4.3	Prácticas presenciais.....	21
4.1.4.4	Prácticas non presenciais.....	21
4.1.4.5	Exposición e debate.....	21
4.1.4.6	Titorías docentes.....	21
4.2	Actividades.....	22
4.2.1	Actividades de avaliación.....	22
4.2.2	Actividades complementarias.....	22
4.2.3	Actividades interdisciplinares.....	22
4.3	Recursos.....	23
4.3.1	Material subministrado polo centro.....	23
4.3.2	Material que debe subministrar o/a alumno/a.....	23
4.3.3	Fontes de consulta	23

1 Identificación e contextualización

Idiomas	Español, Galego
Departamento	EE.AA.SS. Deseño de Moda
Profesor/a	María Pose Méndez
Correo electrónico	mariapose@edu.xunta.gal
Web	www.easd.es
Créditos ECTS	Distribución horaria dos créditos ECTS: 6 Horas totais: 150 Horas de clase semanais: 3 Horas de clase no curso: 91 Horas de traballo non presencial: 59 Horas titorias semanais: 1
Horario	Horario de clase semanal: ▪ Grupos A/B: Luns de 14:40 a 15:40; Martes de 14:40 a 15:40; Xoves de 9:00 a 10:00 Horario de titorias: ▪ Martes de 9:00 a 10:00
Descritores	▪ Historia e teoría das artes, a arquitectura e o deseño. ▪ Coñecemento, análise e significado histórico do deseño. ▪ Deseñadores/as e tendencias contemporáneos. ▪ Métodos de investigación e experimentación propios da materia.

2 Organización dos contidos

2.1 Organización xeral

BT	Bloque temático/contidos	Actividades	Temporalización	Calendario
1	ASPECTOS XERAIS DO DESEÑO Forma, función e razón. O deseño ante outros ambitos creativos, a arte.	<ul style="list-style-type: none"> Presentación da materia. Análise de imaxes e concetos. Avaliación inicial de curso 	<ul style="list-style-type: none"> 3 sesións 	<ul style="list-style-type: none"> Semáns 1-2
2	DESEÑO E INVENCIÓN Medios de investigación do deseño.	<ul style="list-style-type: none"> Clase expositiva Análise de imaxes e concetos. 	<ul style="list-style-type: none"> 2 sesións 	<ul style="list-style-type: none"> Semáns 2-3
3	ORIXES DO DESEÑO INDUSTRIAL Rev. Industrial en Inglaterra. Rev. Industrial en EEUU. Outras aportacions. M. Thonet	<ul style="list-style-type: none"> Clase expositiva Análise de imaxes e concetos. 	<ul style="list-style-type: none"> 3 sesións 	<ul style="list-style-type: none"> Semáns 4-5
4	S XIX EN EUROPA: O MOVEMENTO DAS ARTES E OFICIOS. <u>A Exposición Universal de Londres de 1.851.</u> Arts and Crafts. William Morris	<ul style="list-style-type: none"> Clase expositiva Análise de imaxes e concetos. 	<ul style="list-style-type: none"> 2 sesións 	<ul style="list-style-type: none"> Semáns 5-6
5	O MODERNISMO Análise <u>do movemento</u> .- O Modernismo nos distintos países: De Mackintosh a Gaudí. O Móbel, lámparas, cristal, o deseño gráfico, metal, xoiaría. Arquitectura <ul style="list-style-type: none"> - Austria: Hoffmann, Olbrich, Otto Wagner. - Bélxica: Henry Van de Velde, Victor Horta. - España: Gaudí, - Escocia: Mackintosh 	<ul style="list-style-type: none"> Clase expositiva Análise de imaxes e concetos. 	<ul style="list-style-type: none"> 10 sesións 	<ul style="list-style-type: none"> Semáns 6-8
6	RACIONALISMO PRODUTIVO <u>Alemania</u> : Muthesius e a Werkbund. AEG e Peter Behrens. <u>Estados Unidos</u> : Henry Ford	<ul style="list-style-type: none"> Clase expositiva Análise de imaxes e concetos. 	<ul style="list-style-type: none"> 2 sesións 	<ul style="list-style-type: none"> Semáns 8-9
7	A CHEGADA DAS VANGARDAS DE COMENZOS S.XX <u>O Futurismo</u> : Giacomo Balla, Umberto Boccioni, Antonio Sant'Elia. <u>O Cubismo</u> . <u>O Neoplasticismo</u> : Piet Mondrian, Rietveld, Pieter Oud. <u>O Suprematismo e o Constructivismo ruso</u> : Kasimir Malévich, Rodchenko, Vladimir Tatlin, El Lissitzky, Liubov Popova. <u>Dadá e o Surrealismo</u> : -Man Ray, Marcel Dumchamp, Meret Oppenheim, Salvador Dalí.	<ul style="list-style-type: none"> Clase expositiva Análise de imaxes e concetos. 	<ul style="list-style-type: none"> 10 sesións 	<ul style="list-style-type: none"> Semáns 10-13
8	A BAUHAUS <u>A Escola Bauhaus</u> . e a súa importancia para o futuro: Weimar, Dessau, Berlín. <ul style="list-style-type: none"> A influencia alemana nos EE.UU. A Nova Bauhaus. 	<ul style="list-style-type: none"> Clase expositiva Análise de imaxes e concetos. 	<ul style="list-style-type: none"> 8 sesións 	<ul style="list-style-type: none"> Semáns 14-16

9	TENDENCIAS NO PERÍODO DE ENTREGUERRAS : ART DECÓ. (A EXPOSICIÓN ARTES DECORATIVAS DE 1925) <ul style="list-style-type: none"> ▪ -Émile-Jacques Ruhlmann, - Paul Iribe ▪ Josephine Baker. - Pierre Chareau ▪ Sergej Diaghilev - Jean Dunand ▪ Paul Poiret. - Jeanne Lanvin ▪ Tamara de Lempicka -Paul Heningsen ▪ -PIERRE LEGRAIN 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Clase expositiva ▪ Análise de imaxes e concetos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 10 sesións 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Semáns 17-19
10	A ALTERNATIVA RACIONALISTA <ul style="list-style-type: none"> ▪ - Le Corbussier - Charlotte Perrian – Jean Prouvé ▪ Arquitectura 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Clase expositiva ▪ Análise de imaxes e concetos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 4 sesións 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Semáns 19-20
11	ESCANDINAVIA <ul style="list-style-type: none"> ▪ Alvar e Aino Aalto e Wirkala ▪ Arquitectura 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Clase expositiva ▪ Análise de imaxes e concetos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 5 sesións 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Semáns 21-22
12	O DESEÑO DOS ANOS 50-60 <ul style="list-style-type: none"> ▪ Alemania e a Escola de Ulm. Italia e o Bel Design 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Clase expositiva ▪ Análise de imaxes e concetos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 3 sesións 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Semáns 23-24
13	O DESEÑO POP, OP <ul style="list-style-type: none"> ▪ VERNER PANTON. ARNE JACOBSEN E EERO AARNIO 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Clase expositiva ▪ Análise de imaxes e concetos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 5 sesións 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Semáns 25-26
14	ARTE E DESEÑO NA POSMODERNIDADE. A FORMA SEGUE A DIVERSIÓN <ul style="list-style-type: none"> ▪ OBERT VENTURI, MICHAEL GRAVES, ALDO ROSSI E O GRUPO MENPHIS 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Clase expositiva ▪ Análise de imaxes e concetos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 6 sesións 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Semáns 27-28
15	ECODISEÑO E ULTIMAS TENDENCIAS	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Clase expositiva ▪ Análise de imaxes e concetos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 8 sesións 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Semáns 29-31
-	PROBA FINAL ORDINARIA	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 27/05/2022 a 02/06/2022: Proba Final C. Ordinaria 		
-	EXAME FINAL EXTRAORDINARIO	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 17-23/06/2022: Proba Final C. Extraordinaria 		

Organización lectiva curso 2021 - 2022

SETEMBRO

	L	M	M	X	V	S	D
						4	5
						11	12
S1	13	14	15	16	17	18	19
S2	20	21	22	23	24	25	26
S3	27	28	29	30			

15/09/2021: Inicio das clases

OUTUBRO

	L	M	M	X	V	S	D
					1	2	3
S4	4	5	6	7	8	9	10
S5	11	12	13	14	15	16	17
S6	18	19	20	21	22	23	24
S7	25	26	27	28	29	30	31

06/10/2021: Último día para solicitar cambio de grupo.

NOVEMBRO

	L	M	M	X	V	S	D
S8	1	2	3	4	5	6	7
S9	8	9	10	11	12	13	14
S10	15	16	17	18	19	20	21
S11	22	23	24	25	26	27	28
S12	29	30					

DECEMBRO

	L	M	M	X	V	S	D
S12			1	2	3	4	5
S13	6	7	8	9	10	11	12
S14	13	14	15	16	17	18	19
S15	20	21	22	23	24	25	26
	27	28	29	30	31		

XANEIRO

	L	M	M	X	V	S	D
						1	2
	3	4	5	6	7	8	9
S16	10	11	12	13	14	15	16
S17	17	18	19	20	21	22	23
S18	24	25	26	27	28	29	30
S19	31						

FEBREIRO

	L	M	M	X	V	S	D
S19		1	2	3	4	5	6
S20	7	8	9	10	11	12	13
S21	14	15	16	17	18	19	20
S22	21	22	23	24	25	26	27
	28						

MARZO

	L	M	M	X	V	S	D
S23		1	2	3	4	5	6
S24	7	8	9	10	11	12	13
S25	14	15	16	17	18	19	20
S26	21	22	23	24	25	26	27
S27	28	29	30	31			

ABRIL

	L	M	M	X	V	S	D
					1	2	3
S28	4	5	6	7	8	9	10
	11	12	13	14	15	16	17
S29	18	19	20	21	22	23	24
S30	25	26	27	28	29	30	

MAIO

	L	M	M	X	V	S	D
							1
S31	2	3	4	5	6	7	8
S32	9	10	11	12	13	14	15
S33	16	17	18	19	20	21	22
S34	23	24	25	26	27	28	29
S35	30	31					

23/05/2021: Limite presentación anulación C. Ordinaria.
25/05/2021: Fin do período lectivo.
27/05- 02/06/2021: Proba Final C. ordinaria.

XUÑO

	L	M	M	X	V	S	D
S35			1	2	3	4	5
S36	6	7	8	9	10	11	12
S37	13	14	15	16	17	18	19
S38	20	21	22	23	24	25	26
	27	28	29	30			

06/06/2021: Avaliación ordinaria 27/06 avaliación extraordinaria.
7-8/06/2021: Revisión cualificacións C.ord. Prazo reclamación contra cualificacións.
10/06/2021: Limite solicitude anulación C. Extraordinaria.

A data oficial exacta será publicada na web do centro, xunto coa do resto de disciplinas.

3 Avaliación

3.1 Criterios de avaliación

Os presentes criterios de avaliación ríxense por:

- Guía didáctica da disciplina, dispoñible para a súa descarga na web da escola:
<http://www.easd.es/gal/oferta-formativa/nivel-grao/deseno-de-moda/programa>
- DECRETO 172/2015, do 29 de outubro (DOG do 23 de novembro), polo que se establece o plan de estudos das ensinanzas artísticas superiores de Deseño na Comunidade Autónoma de Galicia:
https://www.xunta.gal/dog/Publicados/2015/20151123/AnuncioG0164-061115-0002_gl.html
- ORDE do 21 de novembro de 2016 (DOG do 1 de decembro) pola que se regula a ordenación das ensinanzas artísticas superiores de Deseño en desenvolvemento do Decreto 172/2015, do 29 de outubro, polo que se establece o plan de estudos das ensinanzas artísticas superiores de Deseño na Comunidade Autónoma de Galicia:
https://www.edu.xunta.gal/portal/sites/web/files/20161201_ordenacion_superiores_deseno.pdf

Criterios de avaliación -recollidos no DECRETO 172/2015, do 29 de outubro (DOG do 23 de novembro)-

1	CRITERIOS COMÚNS ÁS TITULACIÓNS DAS ENSEINANZAS ARTÍSTICAS SUPERIORES
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Afacerse ás condicións de competitividade, aos cambios culturais, sociais e artísticos e aos avances que se producen no ámbito profesional e seleccionar as canles adecuadas de formación continuada. ▪ Amosar condutas de liderado responsable na xestión de grupos de traballo. ▪ Amosar unha actitude de responsabilidade no uso dos medios e recursos ao seu alcance en relación co patrimonio cultural e ambiental. ▪ Apreciar a importancia da sensibilización social respecto do valor do patrimonio cultural, a súa incidencia nos diferentes ámbitos e a súa capacidade de xerar valores significativos. ▪ Apreciar a sensibilidade estética, ambiental e cara á diversidade. ▪ Colaborar de modo integrado en equipos multidisciplinares e en contextos culturais diversos. ▪ Esforzarse no traballo autónomo. ▪ Formular razoada e criticamente ideas e argumentos. ▪ Localizar e compilar información significativa, analizala, sintetizala e xestionala adecuadamente. ▪ Manexar eficientemente as tecnoloxías da información e a comunicación. ▪ Organizar e planificar o traballo de forma eficiente e motivadora. ▪ Solucionar problemas e tomar decisións que respondan aos obxectivos do traballo que se realiza. ▪ Usar as habilidades comunicativas e amosar unha actitude crítica construtiva no traballo en equipo.
2	CRITERIOS XERAIS DO TÍTULO SUPERIOR DE DESEÑO
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Amosar unha actitude aberta e positiva respecto das novidades tecnolóxicas, estéticas, sociais e artísticas máis recentes. ▪ Coñecer as tipoloxías históricas máis salientables desde o punto de vista estético, funcional e significativo do deseño.

- Coñecer as implicacións sociais, económicas e laborais do deseño como feito diferencial nas sociedades avanzadas.
- Coñecer o contexto social, cultural e económico en que se desenvolve a práctica profesional, con especial atención ao seu contorno máis inmediato pero con atención á súa dimensión global.
- Coñecer e usar as metodoloxías de estudo e investigación que lle permitan a optimización de recursos e a innovación na súa actividade profesional.
- Coñecer as características estéticas e funcionais dos produtos deseñados relacionándoas co contexto social, económico e cultural en que se produce.
- Introducir no proceso proxectual os valores da creación, a recreación e a innovación como valor engadido ao produto.
- Identificar, coñecer e analizar un repertorio amplo e actualizado de propostas estéticas e funcionais que permita un enriquecemento das propias.
- Identificar e describir os principios teóricos do deseño.
- Coñecer, describir e analizar as características dun conxunto suficientemente amplo de obras máis representativas do deseño en xeral.
- Incorporar de xeito creativo e razoado os valores creativos máis significativos da historia do deseño á propia actividade.
- Manexar recursos expresivos e comunicativos propios do deseño na formulación de propostas e proxectos.
- Recoñecer valores significativos nos deseños alleos, tanto actuais como históricos, desde unha posición de crítica intelectual.
- Entender a autoformación como un dos recursos máis valiosos para a mellora persoal e profesional ao longo da vida.

3 CRITERIOS ESPECÍFICOS DO TÍTULO SUPERIOR DE DESEÑO NA ESPECIALIDADE DE MODA

- Aceptar e respectar as diferentes funcións subordinadas, participativas ou de liderado que se poden dar na creación dun proxecto de deseño de moda ou colección.
- Comunicar, como deseñador/a, a estrutura, funcionalidade, valores estéticos de significación e características dun proxecto de deseño de moda.
- Coñecer as implicacións técnicas que supón a súa actividade profesional e ser capaz de desenvolvelas nas súas aplicacións prácticas.
- Coñecer os procesos e recursos propios do traballo de deseño en equipo multidisciplinar, mostrando capacidade de adaptación e flexibilidade ante as exigencias do traballo e capacidade de integración no grupo.
- Construír unha idea da actividade do/a deseñador/a de moda coherente e propia.
- Debater e explicar verbalmente as súas formulacións proxectuais a promotores/as, clientes/as ou usuarios/as, así como responder ao reto que supón facilitar a comprensión destas a colectivos diversos.
- Dominar a lectura de necesidades funcionais, tendencias formais e de colorido e a formalización de respostas coherentes.
- Interactuar de xeito coherente e eficaz en todo tipo de proxectos de deseño de moda participativos, con independencia do seu ámbito ou complexidade.
- Interpretar a propia actividade como deseñador/a de moda como unha oportunidade de posta en marcha de prescricións que contribúan ao desenvolvemento de actividades produtivas economicamente sustentables.
- Dar resposta na propia actividade como deseñador/a de moda ás exigencias ergonómicas, funcionais, construtivas e proxectuais que atendan á diversidade do ser humano practicando un deseño de moda para todas as persoas.
- Coñecer e integrar na propia actividade de deseño de moda, os condicionantes culturais, relixiosos, económicos, comerciais e políticos que supón a produción e comercialización dun produto de consumo universal.
- Actualizar permanentemente a información relativa aos cambios sociolóxicos para incorporar aos deseños de moda as demandas e tendencias estéticas dos/as consumidores/as.

3.2 Procedemento

- O procedemento de avaliación das disciplinas teórico-prácticas da titulación estará sustentado fundamentalmente sobre un método de observación do traballo continuo do alumno/a e probas tanto teóricas como prácticas.
- O alumnado dispón de **dúas convocatorias** para superar a disciplina: a convocatoria **ordinaria**, e a convocatoria **extraordinaria**.
- A **nota final** das convocatorias sairá de facer a **media** que corresponda **segundo os apartados das táboas incluídas na presente programación**.

3.2.1 Convocatoria ordinaria

Procedemento		Obrigatoriedade asistencia / realización	% de asistencia e realización	Instrumento de control de asistencia ou realización	Mecanismo para compensar a non asistencia ou realización	A asistencia ou realización otorga unha cualificación numérica para a cualificación final	Cualificación numérica	
Actividades	Clases teóricas e prácticas	SI	80-100%	Rexistro de asistencia e seguimento	-	SI ¹	-	
	Probas ²	Teóricas	SI	100%	Entrega	Proba final	SI	0-10
		Prácticas						
	Titorías	NON	-	Rexistro de asistencia e seguimento	NON	NON	-	
Proba final ³ (ou de segunda oportunidade)	NON	-	Entrega traballos	NON	SI	0-10		

Aspectos xerais

A Avaliación das Ensinanzas Artísticas Superiores é de carácter continuo, polo que o proceso de **avaliación ordinaria** implica a asistencia regular ás clases e realizar as probas teóricas ou prácticas das disciplinas que forman parte do currículo dos estudos nas datas sinaladas ao longo do curso.

- O procedemento da Avaliación Ordinaria das Ensinanzas Artísticas Superiores é de carácter continuo. Polo tanto consistirá nun **periodo de avaliación continua** do alumnado e nunha **proba final**.
- A **nota do periodo da Avaliación Continua Ordinaria** sairá do resultado de facer a media das probas e entregas solicitadas durante o curso nas porcentaxes marcadas nos criterios de cualificación da programación.
- As **probas e entregas parciais** son probas liberatorias de materia na convocatoria ordinaria. De superar a materia por parciais o alumnado quedará liberado da realización da Proba Final.
- O alumnado que non acade no proceso de avaliación continua unha nota suficiente para superar a disciplina (5) terá a posibilidade de recuperala mediante a realización dunha **proba ou entrega final de segunda oportunidade** no mes de maio-xuño.

1 Se recolle nos apartados de actitude e participación e de traballo diario nas porcentaxes de cualificación

2 Son probas liberatorias de materia. De superar a materia por parciais quedará liberado da Proba Final.

3 O alumnado poderá presentarse coa parte da disciplina que non superou nas probas/traballos parciais no caso de non acadar o aprobado (5).

Condicións xerais de realización dos traballos/proxectos

- Debido ao carácter presencial das ensinanzas, os **traballos** a entregar na convocatoria ordinaria, sexa no periodo da Avaliación Continua ou na Proba Final, terán que ser **supervisados** (a través das clases, presenciais ou telemáticas, segundo o caso) durante a súa realización polo/a docente da disciplina, non sendo válido aquel traballo/proxecto que non cumpra este requisito.
- Os traballos terán que **realizarse e ser entregados na data** indicada, salvo causa xustificada documentalmente.
- Os traballos entregados fóra de data, agás causa xustificada e acreditada documentalmente, serán avaliados cunha puntuación menor. Cada día hábil adicional ao da entrega (non se contabilizarán festivos e fins de semana) baixará 0,5 puntos. Aos 6 días de demora a puntuación máxima será de 7 puntos. Os traballos poderán entregarse cunha demora máxima de 10 días, sempre tendo en conta que a decisión final de recollelo é da persoa docente. De non entregalo en tempo, e sempre que o traballo fora supervisado durante a súa realización nas clases habilitadas a tal fin, o/a alumno/a deberá concorrer á PROBA FINAL da avaliación ordinaria.
- Para que as **probos/traballos** poidan ser **avaliados** é imprescindible que:
 - Estean debidamente **identificados** na portada, incluíndo como mínimo o nome do proxecto, nome e apelidos do/a alumno/a, curso e disciplina, nome do/a profesor(a) e logotipo da escola.
 - Inclúan **fontes de consulta** (textuais, electrónicas e audiovisuais, incluídas as imaxes utilizadas) citadas correctamente, segundo normas APA. Así, no caso das citas textuais, estas deberán ir entrecorridas ou en parágrafo aparte con sangría de 5 espazos, indicando claramente a autoría e ano de publicación no texto, ademais da cita completa ao final do documento.
 - Cumprir o **briefing** facilitado polo/a docente.
 - Sexan totalmente **orixinais**, realizados íntegramente polos/as alumnos/as.
 - Sexan **supervisados** polo/a docente durante a súa realización.

Proba final ordinaria

No mes de maio-xuño, nas datas indicadas publicadas na web do centro, terá lugar unha **proba final ou de segunda oportunidade**.

- A proba final da convocatoria ordinaria é para dar unha **segunda oportunidade** ao alumnado que, asistindo regularmente e tendo presentado os proxectos en data e forma, non superou por entregas/probas parciais a disciplina no periodo da Avaliación Continua.
- Consiste na **realización dunha proba teórica e na entrega de traballos/probas prácticas non superados**, sempre que teñan un seguimento por parte do/a docente nas clases durante a súa realización.
- As probas e entregas parciais do periodo da Avaliación Continua son probas liberatorias de materia na convocatoria ordinaria. **O alumnado poderá presentarse á parte ou partes da disciplina que non superou nas probas/traballos parciais no caso de non acadar o aprobado (5) na nota final do periodo da Avaliación Continua.**
- Para cualificar a Proba Final empregaranse os mesmos criterios de avaliación e cualificación que no periodo de avaliación continua, recollendo do periodo da Avaliación Continua as cualificacións das Probas e Traballos parciais realizados co seguimento por parte da/o docente, así como as dos apartados de actitude e participación do alumnado.
- A **nota final** sairá do resultado de facer a media das probas e entregas solicitadas durante o curso nas porcentaxes marcadas nos criterios de cualificación da programación, engadíndolle as notas da proba final no lugar das entregas parciais correspondentes. A nota da proba final non poderá superar un 7.
- A **falta de asistencia** o día de realización da proba final, salvo causa xustificada documentalmente, implica o abandono da mesma. En caso de **chegar máis tarde** da hora sinalada de comezo do exame, o/a estudante deberá ter así mesmo causa debidamente xustificada. De non ser así, poderáselle denegar o acceso á aula. No caso de permitirlle o acceso, non disporá de máis tempo para facelo.

3.2.2 Convocatoria extraordinaria

- O alumnado que non supere a disciplina en avaliación ordinaria, realizará unha **proba teórica** na data e hora sinalada polo centro a tal efecto (ver apartado Sistemas Extraordinarios de Avaliación e Cualificación).
- No caso de que sexa preciso, motivado por unha hipotética situación de corentena por pandemia e/ou causas excepcionais de similar índole que afecten ao normal desenvolvemento da disciplina, estas actividades realizaranse de forma non presencial, adaptándose aos medios telemáticos postos a disposición pola Consellaría. O/A docente poñerase previamente en contacto co/a alumno/a indicando o día e hora da proba telemática, así como os recursos materiais necesarios para a mesma.

3.2.3 Anulación da convocatoria

- O alumnado que non teña unha asistencia regular ás clases, sempre que teña unha causa xustificada e poida acreditarla documentalmente, poderá solicitar na secretaría do centro mediante o impreso correspondente, a anulación da convocatoria ordinaria e/ou extraordinaria con anterioridade á data marcada para facer dita solicitude no calendario escolar do curso.

3.3 Instrumentos de avaliación e criterios de cualificación

Para a avaliación do alumnado utilizaranse varios **instrumentos**, que lle permitirán ao/á docente realizar o seguimento da adquisición das competencias necesarias para superar a disciplina:

– Convocatoria ordinaria		
– Instrumentos		– Ponderación
Probas teóricas	<ul style="list-style-type: none"> – Memorias das probas prácticas. – Traballos monográficos, investigacións... – Exposicións orais. – Exames tradicionais, orais e escritos. – Probas de ensaio ou composición (desenvolvemento dun tema de xeito extenso). – Preguntas de interpretación e/ou elaboración de imaxes, gráficos, etc. – Probas de ensaio ou composición. 	– 65%
Probas prácticas	<ul style="list-style-type: none"> – Traballos de lectura – Traballos de investigación 	– 20%
Traballo e seguimento diario	<ul style="list-style-type: none"> – Observación sistemática. <ul style="list-style-type: none"> ○ Observación directa do traballo na aula. ○ Revisión do caderno de bosquejos. ○ Revisión das tarefas diarias. – Intercambios orais. 	– 10%
Actitude e participación	<ul style="list-style-type: none"> – Observación directa do traballo na aula. – Intercambios orais. 	– 5%

- **O/A profesor(a) levará a cabo o seguimento das probas, o traballo diario na aula e a actitude e participación do/a alumno/a a través dun caderno de aula.**
- Logo da entrega de cada proba (teórica e/ou práctica), no prazo de 15 días, comunicará ao/á alumno/a a súa cualificación, dándolle as explicacións e correccións oportunas do traballo realizado a cada alumno/a.
- Trimestralmente, o/a profesor(a) realizará unha avaliación de carácter informativo xunto co equipo docente do nivel educativo, e transmitirá ao alumnado os resultados acadados até o momento, tanto a través das probas teóricas e prácticas, como do traballo e seguimento diario e a actitude e participación.
- Para superar a disciplina será necesario obter unha media igual ou superior a 5 tanto na parte teórica, como na parte práctica. No caso de que algunha das partes estean suspensas, a cualificación final máxima será, en calquera caso, un 4,5.

3.3.1 Probas teóricas e prácticas

Os criterios de **valoración das probas teóricas e prácticas** extraíense comprobando a adquisición de cada unha das competencias recollidas no currículo da disciplina en función dos criterios establecidos na táboa que se recolle a continuación:

Competencia		Criterio de cualificación
T2	Recoller información significativa,	– Adquire a capacidade de análise, síntese e xestión da información que recolle nas fontes de

	analizala, sintetizala e xestionala adecuadamente.	<p>investigación, utilizándoa de xeito apropiado nos proxectos, e amosando un aprendizaxe significativo do proceso de investigación.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Demostra nos traballos e proxectos que sabe facer una boa búsqueda de referencias sobre o tema plantexado e ten a capacidade de xustificar de maneira coherente baseándose na investigación. – Enriquece os seus proxectos con información complementaria e cita con corrección fontes de consulta fidedignas complementarias ás facilitadas polo/a docente.
T4	Utilizar eficientemente as tecnoloxías da información e a comunicación.	<ul style="list-style-type: none"> – Utilízase con corrección o <i>software</i> específico para o desenvolvemento das diferentes partes que integran o proxecto.
T8	Desenvolver razoada e criticamente ideas e argumentos.	<ul style="list-style-type: none"> – Coñecer e usar as metodoloxías de estudo e investigación que lle permitan a optimización de recursos e a innovación na súa actividade profesional.
T16	Usar os medios e recursos ao seu alcance con responsabilidade cara ao patrimonio cultural e ambiental.	<ul style="list-style-type: none"> – Demostra ter a capacidade de adaptación, e de usar os medios e recursos ao seu alcance con responsabilidade, valorando a influencia que ten o deseño na calidade de vida e do ambiente, e demostra ter a sensibilidade nas propostas, tendo en conta a natureza, a sociedade, e o patrimonio cultural. – Indica axeitadamente as fontes de consulta, tanto electrónicas e audiovisuais como bibliográficas, citándoas mediante normas APA.
T17	Contribuír coa súa actividade profesional á sensibilización social da importancia do patrimonio cultural, a súa incidencia nos diferentes ámbitos e a súa capacidade de xerar valores significativos.	<ul style="list-style-type: none"> – Recoñecer valores significativos nos deseños alleos, tanto actuais como históricos, desde unha posición de crítica intelectual. – Coñecer e integrar na propia actividade de deseño de moda, os condicionantes culturais, relixiosos, económicos, comerciais e políticos que supón a produción e comercialización dun produto de consumo universal.
X6	Promover o coñecemento dos aspectos históricos, éticos, sociais e culturais do deseño.	<ul style="list-style-type: none"> – Recoñecer valores significativos nos deseños alleos, tanto actuais como históricos, desde unha posición de crítica intelectual. – Amosar unha actitude de responsabilidade no uso dos medios e recursos ao seu alcance en relación co patrimonio cultural e ambiental.
X12	Afondar na historia e na tradición das artes e do deseño.	<ul style="list-style-type: none"> – Relaciona o proxecto de deseño coa historia e a tradición das artes e o deseño. – Cita axeitadamente fontes históricas en relación co proxecto desenvolvido.
X13	Coñecer o contexto económico, social e cultural en que ten lugar o deseño.	<ul style="list-style-type: none"> – Coñecer as características estéticas e funcionais dos produtos deseñados relacionándoos co contexto social, económico e cultural en que se produce.
X14	Valorar a dimensión do deseño como factor de igualdade e de inclusión social e como transmisor de valores culturais.	<ul style="list-style-type: none"> – Demostra ter a capacidade de adaptación, tendo en conta a influencia que ten o deseño na calidade de vida e do ambiente, e demostra ter a sensibilidade nas propostas, tendo en conta a natureza, a sociedade e o patrimonio cultural.
X21	Dominar a metodoloxía de investigación.	<ul style="list-style-type: none"> – Localizar e compilar información significativa, analizala, sintetizala e xestionala adecuadamente. – Manexar a metodoloxía de investigación na xeración de proxectos, ideas e solucións viables. – Manexar eficientemente as tecnoloxías da información e a comunicación.
EM7	Interrelacionar as linguaxes formal e simbólica coa funcionalidade específica.	<ul style="list-style-type: none"> – Utiliza a linguaxe axeitada para defender os seus proxectos, tanto na memoria, como nas presentacións orais diante dos compañeiros, e para defender o proxecto nos seguimentos diarios que realiza a profesora.
EM13	Coñecer o contexto económico, social, cultural e histórico en que se desenvolve o deseño de moda e indumentaria.	<ul style="list-style-type: none"> – Coñecer e integrar na propia actividade de deseño de moda, os condicionantes culturais, relixiosos, económicos, comerciais e políticos que supón a produción e comercialización dun produto de consumo universal. – Actualizar permanentemente a información relativa aos cambios sociolóxicos para incorporar aos deseños de moda as demandas e tendencias estéticas dos/as consumidores/as.

3.3.2 Traballo e seguimento diario e actitude e participación

Convocatoria ordinaria		
Instrumentos		Critério de cualificación
Traballo e seguimento diario	Observación sistemática	– Cumprimento das tarefas encomendadas polo/a profesor(a).
	Intercambios orais	
	Participación, de ser o caso, a través de medios telemáticos	
Actitude e participación	Observación sistemática	<ul style="list-style-type: none"> – Puntualidade e participación activa nas clases presenciais e/ou telemáticas (se fose o caso). – Seguimento da dinámica de traballo de clase (estar centrado nas actividades de clase, etc.). – Comprobación do/a alumno/a da comprensión teórico-práctica no desenvolvemento das actividades para unha boa execución. <i>Exemplo: Se non entende algo, preguntar logo da explicación de xeito individual e non agardar á véspera da entrega, etc.</i> – Utilizar unha linguaxe e terminoloxía axeitada para o ámbito académico e específico da disciplina. – Facer un bo uso do material e recursos de clase. – Limpar e recoller o seu espazo e ferramentas utilizadas ao finalizar. – Dispoñer dos recursos necesarios recollidos na programación para acometer a disciplina. – Traer o material requirido. – Organizar axeitadamente o material, tanto no que atingue ao material físico, como aos arquivos do ordenador. – Amosar sensibilidade e interese pola disciplina. – Adoptar unha actitude perseverante e de flexibilidade na resolución dos problemas de deseño. – Colaborar e implicarse nas actividades propostas. – En xeral, amosar respecto deica os compañeiros/as e/ou o/a docente.
	Intercambios orais	
	Participación, de ser o caso, a través de medios telemáticos	

Registro no caderno de aula do/a docente	
Traballo e seguimento diario	Actitude e participación
Cumpre	Cumpre
Non cumpre	Non cumpre
En progreso	

– A final de curso, tanto o **seguimento do traballo**, como a **actitude e participación**, se valorarán do 1 ao 10, respectivamente, en función das anotacións recollidas no caderno de aula da docente.

– Valoración:

- Traballo e seguimento diario: As anotacións de “non cumpre” restarán 1 unidade proporcionalmente sobre a nota, en función do número de seguimentos realizados durante o curso, mentres que as anotacións de “en progreso” restarán media unidade. *Exemplos: Se se fixeron 10 anotacións de seguimento do traballo diario ao longo do curso e 7 foron de “cumpre”, 2 de “non cumpre” e 1 de “en progreso”, a nota do/a alumno/a neste apartado será de 7,5. Pola súa parte, se se fixeron 5 anotacións de seguimento e 3 foron de “cumpre”, 1 de “non cumpre” e 1 de “en proceso”, a nota será de 7.*
- Actitude e participación: as anotacións de “non cumpre” restarán 1 unidade proporcionalmente sobre a nota, en función do número de seguimentos realizados durante o curso.

– Aqueles/as alumnos/as que non tiveron anotacións negativas durante o curso terán a máxima cualificación nestes apartados.

– Adicionalmente a outros aspectos relacionados coa actitude e participación, o/a docente rexistrará diariamente a asistencia do alumnado.

3.4 Sistemas extraordinarios de avaliación e cualificación

Convocatoria extraordinaria		
<ul style="list-style-type: none"> - O alumnado que non supere a disciplina en avaliación ordinaria, deberá realizar unha proba teórica. - A proba teórico-práctica estará composta por un exame práctico e un examen teórico, que terán que realizarse na(s) data(s) e hora(s) sinalada(s) polo centro a tal efecto. - Ante unha situación excepcional motivada por pandemia ou similar, esta proba realizarase a través de medios telemáticos, que serán concretados previamente ao alumnado a través da aula virtual, en función dos medios que poña a disposición a Consellaría. - Para obter a nota final de aprobado o alumnado terá que acadar un 5. - Chegar máis tarde da hora de inicio da proba, salvo causa xustificada documentalmente, implica o abandono da mesma. - O alumnado deberá traer as ferramentas e os materiais necesarios para facer as probas, na data e no horario fixado polo centro. - Os criterios de cualificación da convocatoria extraordinaria para a corrección tanto da parte teórica como da práctica, serán <u>os mesmos que os utilizados para a valoración dos proxectos da convocatoria ordinaria</u>. 		
Instrumentos		Ponderación
Exame teórico	Versará sobre os apuntes e actividades realizados en clase e a bibliografía/webgrafía recollida na programación.	100%

3.5 Criterios e pautas para o alumnado con necesidades educativas especiais

- Enténdese por alumnado con necesidades educativas especiais, aquel que requira, por un periodo da súa escolarización ou ao longo de toda ela, de determinados apoios e atencións educativas específicas derivadas da discapacidade ou trastornos graves de conducta.
- O/a docente valorará se existe algún alumno/a nesta situación, e adoptará as medidas oportunas para facilitar, no posible, o correcto seguimento da disciplina.
- Cando se detecte algún alumno/a con posibles necesidades educativas especiais, o/a docente comunicará a situación á/ao titor(a), e analizará a situación e as medidas a adoptar en coordinación co equipo docente.

3.5.1 Procedemento para a realización da avaliación inicial

- Durante a primeira semana do curso escolar, o/a docente realizará a avaliación inicial do alumnado, co obxectivo de identificar as súas dificultades e necesidades de atención educativa.
- Para a realización da avaliación inicial utilizaranse as seguintes **técnicas**:
 - **Entrevista**
Dado que o alumnado é (con contadas excepcións) maior de idade, a profesora consultará co alumnado se existe algún aspecto relevante que precise ter en conta para impartir a disciplina.
 - **Cuestionario**
De xeito complementario, realizarase un cuestionario ao alumnado para a realización da avaliación inicial.
- Prestarase especial atención ao alumnado con necesidades específicas de apoio educativo e ao alumnado que tivese dificultades derivadas da fenda dixital, previa comunicación á titora por parte do/a alumno/a a comezos de curso.

- Os datos obtidos da avaliación inicial quedarán recollidos no **caderno de aula** podendo valorar a evolución do/a alumno/a a partir destes datos.

3.5.2 Medidas de reforzo educativo para o alumnado que non responda globalmente aos obxectivos programados

- Durante todo o curso o/a docente analizará os resultados do alumnado e introducirá os axustes necesarios para corrixir as posibles desviacións producidas no proceso educativo, centrándose especialmente nas aprendizaxes máis lentas.
- Para dar resposta a aprendizaxes máis lentas:
 - Nalgunhas ocasións proporcionaranse máis prácticas sobre contidos nos que o/a docente detectase que houbo máis dificultade.
 - O/A docente dispón de horas de atención a alumnos/as co alumnado fóra do horario das sesións docentes semanais habituais.
 - Ademais instará a refacer e corrixir aquelas actividades que non acaden o nivel mínimo esixible.
- Tamén se terán en conta aqueles alumnos/as que demanden unha atención específica por ter un ritmo de traballo maior, tratando de orientalos e axudarlles no desenvolvemento das súas habilidades na medida do posible.

4 Metodoloxía, recursos e actividades complementarias

4.1 Metodoloxía

Partirase dos coñecementos previos que teña o alumnado sobre cada unha das unidades didácticas, explicando desde aí os contidos, proporcionando un material didáctico a través do cal os alumnos e alumnas, guiados polo/a profesor(a), poidan construír a súa propia aprendizaxe, sendo o enfoque eminentemente práctico.

4.1.1 Modalidade presencial

- As Ensinanzas Artísticas Superiores de Deseño teñen carácter presencial: **esta é a modalidade prioritaria que se seguirá durante o curso.**

4.1.2 Metodoloxía xeral

4.1.2.1 Actividades introductorias

- Explicación aos alumnos/as do desenvolvemento da materia ao longo do curso, incidindo nas competencias e nos contidos que se traballan, a metodoloxía e o sistema de avaliación.

4.1.2.2 Exposición maxistral

- Explicación por parte do profesorado na aula ou a través de medios telemáticos (dependendo da modalidade formativa: presencial, semipresencial ou non presencial) dos contidos dos temas ou unidades didácticas enumeradas mediante diferentes estratexias: explicación dos contidos de xeito teórico, demostracións prácticas das tarefas...
- As exposicións maxistras poderán ser complementadas con contidos de tipo tanto textual como audiovisual a través da aula virtual da disciplina.

4.1.2.3 Prácticas presenciais

- Resolución por parte do alumnado dos exercicios prácticos propostos en cada tema, a partir dos contidos teóricos.
- Ante un posible repunte da pandemia que xustifique o paso da formación presencial á semipresencial/ non presencial, de ser o caso as prácticas presenciais poderán ser substituídas por prácticas non presenciais, supervisadas polo/a docente a través de medios telemáticos. O/A docente comunicará este tipo de modificacións a través da aula virtual da disciplina. Os instrumentos para o seguimento de cada práctica se concretarán pola profesora a través da aula virtual en función da(s) necesidade(s) da actividade (videoconferencia, aula virtual, etc.).

4.1.2.4 Prácticas non presenciais

- Resolución por parte do alumnado das actividades e problemas propostos nalgúns temas mediante traballos autoxestionados onde completará os coñecementos teórico-prácticos.
- Estas actividades deberán ser supervisadas polo/a docente a través das clases presenciais e telemáticas (segundo o establecido e comunicado en cada caso polo/a docente).

4.1.2.5 Exposición e debate

- Exposición e defensa por parte do alumnado de algún dos traballos realizados o longo do curso.

- A exposición poderá realizarse de xeito presencial e telemático (segundo as circunstancias e o establecido e comunicado en cada caso polo/a docente).

4.1.2.6 Titorías docentes

- A súa finalidade é resolver dúbidas, titorizar e coordinar as prácticas plantexadas nas clases.
- As **solicitudes** de titoría realizaranse a través da aula virtual, con 48 horas de antelación como mínimo. Non se contarán a estes efectos os días non lectivos: as solicitudes realizadas en festivo ou fin de semán contarán a partir do primeiro día lectivo que se produza a continuación.
- Unha vez solicitada a titoría, o/a docente enviará **confirmación** de data e hora a través dunha mensaxe xestionada desde a aula virtual, con 24 horas de antelación como mínimo.

Poderanse producir variacións metodolóxicas motivadas pola situación sanitaria. As adaptacións concretas realizaranse no marco descrito na presente programación, e **calquera variación será comunicada a través da aula virtual da disciplina.**

4.2 Actividades

4.2.1 Actividades de avaliación

▪ **Formativa**

- Comprende o funcionamento cognitivo fronte as tarefas.
- Adaptar os procesos aos progresos e dificultades.

▪ **Sumativa**

- Comprobar si se adquiriron as competencias previas.
- Establecer balances dos resultados.

4.2.2 Actividades complementarias

- Actividades realizadas para complementar a formación, academicamente dirixidas, relacionadas cos contidos e realizadas no centro ou fóra del:
- Realizaranse visitas a institucións realizadas co deseño

4.2.3 Actividades interdisciplinares

- Actividades realizadas de xeito interdisciplinar con outras asignaturas, colaboracións co resto de ensinanzas e/ou con outras empresas e institucións.
- Participarase en proxectos propostos dende outras disciplinas así como a incorporación doutras disciplinas a proxectos propios.

4.3 Recursos

4.3.1 Material subministrado polo centro

Listaxe de recursos subministrados polo centro	
Docente	Alumnado
<ul style="list-style-type: none"> - Ordenador con conexión a Internet. - Proxector. - Aula virtual. 	<ul style="list-style-type: none"> - Conexión a Internet no centro. - Aula virtual.
<p>A AULA VIRTUAL SERVIRÁ TAMÉN COMO MÉTODO DE COMUNICACIÓN DOCENTE, TANTO PARA O ENVÍO DE MENSAXES, COMO DAQUELAS TAREFAS QUE ASÍ O REQUIRAN A CRITERIO DO/A PROFESOR(A).</p> <p>Para unha comunicación máis rápida, recoméndase a instalación da APP MOODLE no móbil.</p>	

4.3.2 Material que debe subministrar o/a alumno/a

Material necesario para a disciplina e que o/a alumno/a debe traer diariamente a clase
<ul style="list-style-type: none"> - Papel e bolígrafo
<p>O ALUMNADO DEBERÁ DISPOÑER DO MATERIAL NECESARIO PARA A DISCIPLINA A PARTIR DA 2ª SEMÁN DE CLASE.</p>
Material que debe ter o/a alumno/a na súa casa para traballar (ademais do arriba indicado)
<ul style="list-style-type: none"> - Ordeador apto para a instalación de software de deseño (o solicitado no momento da matrícula). - Conexión a Internet sen límite de datos. - Escáner (recomendable pero non obrigatorio). - Cámara de fotos dixital (pode ser a do móbil).

4.3.3 Fontes de consulta

- **Bibliografía:**
- DISEÑO. Historia, teoría y práctica del diseño industrial. Autor: Bernhard E. Burdek. Edi. Gustavo Gili, SA .
- Hoffmann: August Sarnitz. 2007. Ed. Taschen
- Futurismo: Silvi a Martín..... Ed. Taschen

- Prouvé. Nils Peters. 2006..... Ed. Taschen
- Kasimir Malevich. Jeannot Simmen y Kolja Kohlhoff. Ed. Köneman
- Bauhaus: Andrew Kennedy. 2006. Edimat Libros, S.A.
- Art Nouveau: Camilla de la Bédoyère. 2007. Edimat Libros,S.A.
- Desing Handbook: Concepto. Materiales. Estilos. Charlotte & Peter Fiell. Ed. Taschen.
- Diseño Escandinavo: Charlotte & Peter Fiell. 2005. Ed. Taschen.
- Atlas Ilustrado del Diseño: Alessandro Biamonti y otros.Susaeta Edic.S.A.
- Iconos del Diseño. El Siglo XX. Ed. Electa.
- Diseño del Siglo XX: Charlotte & Peter Fiell. Ed. Taschen.
- Gran Atlas de la Arquitectura, del año 1.000 al século xx: Francesca Prina con Elena Demartini.Ed.Electa.
- Enciclopedia del Modernismo:B.ChampigNeulle.1983.Edic.Polígrafa.S.A.
- El Modernismo: Robert Schmutzler. 1977. Alianza Forma.
- Bauhaus: Magdalena Droste. Ed. Taschen.
- ...
- **Fontes electrónicas:**
 - Normas APA
www.normasapa.com - Última consulta: 09/06/2020
 - Título do recurso
www... - Última consulta: xx/xx/2020
- Respecto á webgrafía, dado que son unhas ensinanzas moi dinámicas en canto á evolución nos campos disciplinares do deseño, a cultura do coñecemento e a innovación, o/a profesor(a) irá citando fontes actualizadas conforme ao avance do temario da disciplina.